

NAZNACZYĆ (443) *vb pf*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 4 r., w drugim 7 r. błędne znakowanie).

-ył(-), -yli (227), -eł, -eli (6) *PaprUp* (4), *ActReg* (2).

inf naznaczyć (88). ◇ *fut* 1 *sg* naznaczę (8). ◇ 2 *sg* naznaczysz (3). ◇ 3 *sg* naznaczy (12). ◇ 1 *pl* naznaczymy (13), naznaczemy (3); -ymy : -émy *SarnStat* (12:3); ~ -émy (2), -emy (1) *SarnStat* (2:1). ◇ 2 *pl* naznaczycie (2). ◇ 3 *pl* naznaczą (10). ◇ *praet* 1 *sg* m naznaczyłem, -m, -em naznaczył, -m naznaczeł (23). *f* -m naznaczyła (1). ◇ 2 *sg* m naznaczyłeś, -ś naznaczył (7). ◇ 3 *sg* m naznaczył, naznaczeł (127). *f* naznaczyła (9). *n* naznaczyło (1). ◇ 1 *pl* m *pers* naznaczyliśmy, -smy naznaczyli (6). ◇ 2 *pl* m *pers* -ście naznaczyli (1). ◇ 3 *pl* m *pers* naznaczyli, naznaczełi (20). ◇ *plusq* 1 *sg* m - m był naznaczył (2). ◇ 3 *sg* m był naznaczył (9), naznaczył był (3); był naznaczył *SeklKat*, *Mącz*, *NiemObr*; był naznaczył : naznaczył był *BielKron* (6:3). ◇ 3 *pl* m *pers* beli naznaczyli (1) *CzahTr*. ◇ *imp* 2 *sg* naznacz (4). ◇ 1 *pl* naznaczymy (1). ◇ 2 *pl* naznaczcie (1). ◇ 3 *pl* niech naznaczą (2). ◇ *con* 3 *sg* m by naznaczył (7). *n* by naznaczyło (1). ◇ 1 *pl* m *pers* bychmy naznaczyli (1). ◇ 3 *pl* m *pers* by naznaczyli (6). ◇ *con praet* 3 *sg* m by był naznaczył (2). ◇ *impers praet* naznaczono (23), naznaczyło się (6), jest naznaczono, naznaczono jest (5), było naznaczono, naznaczono było (5) [w tym *ComCrac* 14, *BielSpr* 55v, 60v może *N sg n* od NAZNACZONY]; naznaczyło się *WujNT*; jest naznaczono *ComCrac*; było naznaczono *BibRadz*, *ModrzBaz*, *ActReg*; naznaczono : naznaczono jest : było naznaczono *BietSpr* (1:1:1); naznaczono : jest naznaczono *SarnStat* (3:3); naznaczono : naznaczyło się *GórnDworz* (2:4), *LatHar* (3:1); naznaczono : naznaczono było *BielKron* (3:1); ~ -ono (6), -(o)no (27). ◇ *con* by naznacz(o)no (4). ◇ *part praet act* naznaczywszy (26).

Sł stp brak, Cn s.v. za karanie komu co naznaczyć, Linde XVI(XVIII) – XVII (z Cn; XVIII) w.

1. Wyróżnić coś znakiem lub napisem; *constituere Vulg; notare PolAnt, Mącz; apponere, consignare, exsignare, sigillare, signare Mącz* (62) : *Consigno, id est, Sigillare, Zápieczetować/ náznáczíc/ pieczęć prziložiť. Mącz* 392c, 112a.

naznaczyć kogo, co [= osobę lub rzecz wyróżnianą] (15): Iakob náznáczył ono mieyfce wlawfzy zwirzchu oleiu y miánował Bethel. *BielKron* 16, 14v; *Mącz* 31c, 250c. 310a; *RejAp* 65. *Cf naznaczyć co komu; co czym.*

naznaczyć co komu [w tym: sobie (4)] (5): *RejFig* Bb8; *BibRadz* 2.*Mach* 2/6; *Affigere ad caput literam, Náznáczíc komu nos álbo vcho przepalić. Mącz* 126d; Potym gdy niektorzy ízli z nim ípołu/ chcąc íobie náznáczýc onę drogę/ nie mogli tego mieyfca znaleźć. *BudBib* 2,*Mach* 2/6; *SkarŻyw* 347.

naznaczyć co czym (4): *BielKron* 30; A ktoby íie był ozwał być wiernym Páńńkim/ tu kazał káždemu áby był náznáczýł drzwi álbo podwoie íwoie krwią báránká niewinnego. *RejAp* 67v; *RejPos* 103, 152v. [Cf 2.c. naznaczyć kim czym].

naznaczyć na czym (3): *RejAp* 65; A przy tym też weźmiecie krwie onegoż to báránká niewinnego/ á náznáczýcie ná podwoioch íwych. *RejPos* 141. *Cf »naznaczyć zamię«.*

naznaczyć co [= na pamiątkę czego] (1): Wzyął tedy Iakob kámięń [...] y náznáczýł wieczny pokoy z Lábánem ná onym mieyfcu *BielKron* 15v.

naznaczyć gdzie (4): ná onym mieyfcu ná ktorim íwinie záftanie/ vtzyniwfzy znák może [...] zábić wieprzá [...]. A íeíliby ten czyie íwinie były powiedzwał/ íz moie íwinie w tym leíie niebyły/ tedy ten

czyy iest lás [...] ma przyfiądz/ iżem ie zaiął ná tym mieyfcu gdyem náznaczył. *UstPraw F; BielKron 30; Strum O2. Cf naznaczyć co [= na pamiątkę czego].*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Kiedy żyto wożą/ tedy wieczor Vrzędnik ma wyiechąć/ y náznaczyć poki żyto brano *GostGosp 102.*

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć drogę (2), drzwi, kamień, miejsce (na miejscu) (4), nos, podwoje (na podwojach) (5), pokoj, sługi boże; naznaczyć, izopem, krwią (3); naznaczyć na czele (czołach) (2).

Zwroty: »własnym przezwiskiem naznaczyć« = podpisać (1): Signare appellationes, WłaŃnym przezwyskiem náznaczyć. *Mqcz 392a.*

»naznaczyć znamię [na czym]« (1): tedy im kazał náznaczyć znamię T. ná czelech ná ich *RejAp 67v.*

Przen (24): Ták iáko ich záftáli/ y śmierć náznaczyła/ W leżączki ich do lochow czarnych poźło siła. *KmitaSpit C5.*

naznaczyć kogo, co [w tym: kogo (1)] (11): Maiątz lutoftz nad Adamem/ iję go był diabeł zradzil/ gdy przez iablka vkuffenié łmiertz łobie był vrodzil/ on tedy drzewo naznaczył/ by łfkody drzewa zapłacił. *OpecŻyw 161. Cf naznaczyć kogo, co czym.*

naznaczyć kogo, co czym (10): *RejAp 52, 103; Pan łwá niewinná krwią náznaczył podwoie fercá káżdego wierneho. RejPos 103 marg, 103 [2 r.], 141, 141v; LatHar 565. Cf Zwroty.*

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć drzewo dusze, mężobojce, myśli, podwoje (6), złość; naznaczyć Duchem Świętym, krwią (7).

Zwroty: »jako piątnem [co] naznaczyć« (1): bo mu łie ták zda/ iákoby łámofz przyrodzenie/ tákowym włomkiem [= ułomnościami] iáko iednym piątnem/ iego złość náznaczyło. *GórnDworz Ee8v.*

»znak [na kim] naznaczyć; znakiem [kogo] naznaczyć« (1;1): *GroicPorz n4v; Włzytkiemu temu łtworzeniu on pánuie y rołkáuie/ y znaki bołtwá łwego ná niektórych náznaczył BielKron 1v.*

a) O wyróżnieniu przez Boga [kogo, co] (11): *LubPs aa4; vmie Pan Bog tych ktorych náznaczył/ y vmiłował w pośrzod Sodomy/ y Bábilonu záchować NiemObr 16; WujNT 552.*

naznaczyć na czym (1): iż Bog przeźrzał y zważył ołobno tego człowieká/ y náznaczył go łobie ná fercu iego/ áby w nim pokuły żadne nie pánowály *BielKron 165.*

Szereg: »pomazać a naznaczyć« (1): Iż duch Páńłki odpoczywa nádemną/ dla tego iż mie Pan pomazał á náznaczył łobie *RejPos 244v.*

α) Przez chrzest lub bierzmowanie (6): A toć tą byłá wodá ktorą widzał ten łwięty Prorok s kołciołá Bożego/ iż do ktorych kolwiek przyłzłá [!]/ á kogo kolwiek náznaczyłá/ iż mieli być wybáwieni *RejPos 153v, 152v, 242v.*

W połączeniu szeregowym (1): A ty [...] Pánie gdyżeá nas raczył z łálki á z miłofierdzia łwego przeźrzeć y náznaczyć á połłubić łobie thymi znaki łwemi łwiętemi/ dayże w tey łtáteczności wiáry łwiętey nam vłtáwicznie chodzić przed łwiętyMáyełtatem twoim *RejPos [154].*

Zwrot: »naznaczyć znakiem, piątnem« [szyk zmienny] (2;1): A dzyękowác iego łwiętey miłofłci/ iż nas raczył łobie náznaczyć tym znakiem wody á Duchá ł. *RejPos [154], [154]; LatHar 677.*

a. Postawić znak, zwłaszcza na marginesie (11):

naznaczyć kogo [= czyje nazwisko] (1): Biskup weźmie kártkę z kielichá/ poda ją Dyakonowi/ Diakon czyta głósem/ kthory Kárdynał ná kártce łtoi/ náznacza go/ ále niebędzie tám imię onego co kártkę włoży/ tylko onego kogoby chciał mieć Papieżem *BielKron* 234v.

naznaczyć co [= miejsce wyróżnione] (3): Asteriscus, [...] Signum est ad parvae stellae similitudinem, Snák yákoby máła gwiadeczka/ którey vzywamy gdy co, náznaczyć chcemy ofobliwego/ álbo godnego ku pámiętaniu. *Mącz* 18b. Cf *naznaczyć co* [= miejsce] na czym.

naznaczyć co [= miejsce] na czym (2): wźákem náznátzył/ káżdą kártę ná kráiu/ kędy co nápiáno *KrowObr* 177; *WujNT przedm* 16.

naznaczyć co [= znak] na czym (1): Náznacze ná téy Liniéy dwa punkty *GrzepGeom* C4.

naznaczyć czym (5): Lecz kędy nie tylko Graeckie Krolewkie [słowa]/ ále y Lácińskie ręką piáne/ ábo y Krolewkie Lácińskie/ ábo Syryiskie/ co więcey/ ábo mniej/ ábo inaczey máią/ to nie tylko literą G. ále y tymi literámi/ L. ábo NL. K. y S. wźędy náznaczo. *WujNT przedm* 16. Cf *naznaczyć czym w czym; Zwroty*.

naznaczyć czym w czym (3): Gdzie zálie ktorego łowá ábo kilku w Graeckim texcie nie było/ [...] tedy naznaczył roženkiem ták w texcie-’ iáko y ná brzegu- położonym *WujNT przedm* 16, *przedm* 16 [2 r.].

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Gdy przeczytał ty kłiązki/ więc náznaczył foby/ Coby fie też ná potym/ mogło przydać tobye. *HistHel* Av.

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć co godnego, co osobliwego, kartę; naznaczyć ku pamiętaniu; gwiazdkę naznaczyć, literami, roženkiem; naznaczyć na brzegu (2), *na kraju, w tekście* (3).

Zwroty: »napisem naznaczyć« = zatytułować (1): dał théy łwey pracéy ksiáżki wydrukowác/ [...] ktoré nápišem náznaczył/ *Catalogus styrpium quarundam, Latinè et Polonice, conscriptus anno 1557 SienLek* 194.

»naznaczyć znakiem« (1): A gdzie się lepák co inaczey w Graeckim á niżli w Lácińskim náydowáło/ tom náznaczył takim znákiem w texcie" ktory początek y koniec łów rożnych známionuie *WujNT przedm* 16.

b. *Wytyczyc linię graniczną; constituere Vulg* [co] (3) :

Zwrot: »granice, miedze naznaczyć« [w tym: komu] (1) [szyk zmienny] (2:1): Abowiem dnia trzeciego złtąpi Pan [...] ná gorę Synái. Około kthorey naznaczył ludziom miedze [*constituesque terminos populo*] *Leop Ex* 19/12; [*Mahomet*] Gránice Tureckie aż do morzá kthore zową Ionium náznaczył. *BielKron* 241; *PaprUp* Bv.

c. *Przekreślić na krzyż* [co] (1) : Cancellare versum, Náznaczyć/ wymázác wierłz. *Mącz* 33a.

2. *Mając władzę lub autorytet, ustalić, postanowić, wybrać do jakiegoś celu, przeznaczyć; constituere Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Calag, JanStat; assignare Mącz, Modrz, JanStat, JanPrzyw, Cn; designare PolAnt, Modrz, Vulg, JanStat; statuere Mącz, Calag, Vulg; determinare Mącz, Calag, JanStat; dare, ostendere Vulg, PolAnt; signare Vulg, JanStat, ordinare Mącz, JanStat; praescribere Modrz, Calag; deputare JanStat, JanPrzyw; ponere, praedestinare, praeparare PolAnt; circumscribere, notare, praestituere, prodere Mącz; deligere, destinare, dicere, indicere Calag; praefigere JanStat; imperare Cn* (318) : Diem et tempus constituere, Náznaczyć/ zákryślić *Mącz* 412d; *GostGosp* 36.

naznaczyć kogo, co [w tym: *kogo* (3)] (155): Naznaczył tudzyez pan Bog pomfę. *SeklKat* F3v; *Leop* 4.Reg 25/30, *Ioann* 6/27; *BielKron* 197; *ModrzBaz* 103v; iż zá przyięcie y nie przyięcie gości Chriřtus nagrodę y kazń nálnaczył *CzechEp* 5 9, 53; y nálnaczył z mey řtrony tylko cztery ořoby [tj. *zařadał, aby przeszły cztery osoby*]/ řam teř w tymře pocřcie řtawić řię obiecował. *NiemObr* 25; *ReszList* 156; *ActReg* 64; *SarnStat* 31, 1227, 1235. Cf *naznaczyć kogo, co do czego; co dla czego; co ku czemu; co na co; komu, czemu; co komu czym; Zwroty*.

naznaczyć kogo, co do czego (4): *ActReg* 68, 154; Dom tyło Abráhámów do krwie řyná řwego nálnaczył: ále pořytki y błogofławieńřtwo iego ná wřzytki narody rořpuřcił. *SkarKaz* 517a; *SkarKazSej* 688a.

naznaczyć co dla czego [= *w jakim celu*] (2): *NiemObr* 149; ktore řwierřatká małe były/ tym abo řkrřyřdłá/ dla wlecenia dał/ ábo pod řięmią iámy řákryte dla řáchowania nálnaczył *GórnRozm* Nv.

naznaczyć co ku czemu [= *w jakim celu*] (6): przeto teř oná iemu [*Polska królowi*] dochody nálnaczyłá ku wychowániu tylko iego/ á nie ku woynie *OrzRozm* N2v; *SarnStat* 891. Cf »miejsce naznaczyć«.

naznaczyć co na co [= *w jakim celu*] (2): *Skarřyw* [282]; y trzebáby ná tym killká lat řtrawić/ nie te dwie niedřieli/ ktore ná poprawę práwá przed tą *electiř* nálnaczono. *GórnRozm* K2v.

naznaczyć komu, czemu [w tym: *czemu* (7); *kogo* (1), *co* (76)] (114): *ConPiotr* 32; [řpowiednik] moře mu onego karania albo pokuti vřpuřcic/ albo odpuřcic y vkroczić/ iako mu był náfnaczył/ dla iego pokory albo řkruchy *SeklKat* X3, H3v, H4, K4v, L3, N2v; *ZapWar* 1551 nr 2684; *Leop* *Ios* 19 arg, 4.Reg 25/30; A ziemiáńcy řynowie ktorych by oćiec w dobrym imieniu odumářł dřiewkam pořágu nienaznaczywřzy/ tedy máią dáć řiořtram pořágu 40 grzywien *UstPraw* B3v; Y nálnaczył řozef oycu y bráćiey y wřzytkiey ich czełáři řywnořć/ według liczby ořob. *BibRadz* *Gen* 47/12, *Gen* 47/11, *Num* 4/19, 18/26, 4.*Esdr* 6/51; *OrzRozm* N2v; Vcřzynili ták Grekowie iż iá [*Andromachę*] wolno puřćili/ [...] wřzákře iá nálnaczyli *Piruřowi*. *BielKron* 60; á Krol mu nálnaczył y pořtápił Hálickiego zamku/ áby tam miał řkład řwoim řkárborom przeřpiecřny. *BielKron* 387v, 6, 98v, 170, 232v, 428, 428v; *OrzQuin* G4v; *GórnDworz* N3; *RejPos* 141, 162v; *BudBib* 4.*Esdr* 6/51; *ModrzBaz* 48, 126v [2 r.]; Nálnaczył im y řábawę dla prořnowáния/ nie iáko robotę ábo pracę/ ále iáko ochłodę. *Skarřyw* 260, 251, 260, 262, 428, 482 (9); *StryjKron* 165; *CzechEp* 58; Řzymřkiemu [řpatryjarsze] we Włofřech władzą nálnaczyli. *NiemObr* 58, 14; *KochSz* C2; řwiatki/ nakładem R: P: chowali řorgielti im naznaceli potifiacu podwu *PaprUp* L2; *ActReg* 64; Komu da Bog řie mie áłbo imienia z potrebę/ řromotá y grzech kupcřyć: bo to Bog innemu řtanowi nálnaczył *GostGosp* 152, 36; iż w piekle vřtáwicřny řal y mękę řořtáwiono: niebu wiekuifřtá á nieodmienná rádořć y wefele nálnaczono *LatHar* 492, 122; Co mi chcećie dáć/ á ia go wam wydam? A oni nálnaczyli mu trzydřieřci řrebrnych. *WujNT* *Matth* 26/15, s. 84; TAKře kto nágáni řkazánie Podřędkowo/ nie ma bydř řłuchan/ ář mu pięřwéy nálnaczy trzy wierdunki/ áłbo řkórki liřie *SarnStat* 560; w onym wykupnie niech nálnaczą dřierzenie wedle práwá řtronie/ która pieniádze kłáđrie. *SarnStat* 746, 4, 36, 198, 201, 588 [2 r.] (25); *VotSzl* C2; *CzahTr* D3. Cf *naznaczyć co komu czym*; »czas naznaczyć«, »dzień naznaczyć«, »miejsce naznaczyć«, »rok naznać«.

naznaczyć co komu czym [= w jaki sposób] (2): przetóż poftánawiamy/ áby síóftórm/ którymby oycowie zapifem/ álbo, przykładem wyfołázénia kterýy džíewki/ zá żywotá fwego połágu nie náznaczyli/ brácia [...] byli powinni [...] náznaczyć połági SarnStat 590 [idem] 635.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: zaimek pytajny (3), aby (1)] (4): ConPiotr 32; Leop Iudith 12/1; BielKron 403v; Constituere mercedulas praediorum, Co z którego folwárku máyá płáćić náznaczyć. Mącz 413a.

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć brzemię, część [jaką, czego] (12), czynsz, dochody, dom (2), dział, dzierżenie (2), grob, [ile] grzywien, jamy, jarmarki, jurgielt (jurgielcik) (3), karanie (5), kaźń (2), [ile] kościołow, królestwo, [ile] lat, mieszkanie (2), monarchiją, nagrodę, obrok, oprawy, osiadłość, [ile] osob, państwo (2), pieniądze, podpomożenie, podstawka, pokoj, pokutę (4), pola, pomstę (2), posag (6), potępienie, radość, sale, sąd, sejmik, szerokość [czego], śmierć, [ile] srebrnych, świętki, twierdzę, urząd (2), wesele, wielkanoc, [ile] wierdunkow, więzienie, władzq, zabawę, zamek, żywność (2).

Zwroty: »czas naznaczyć« [w tym: komu (10), czemu [= w jakim celu] (1), dla czego (1), do czego (1), cum inf (2)] = diem statuere Mącz, Calag; constituere diem a. horam a. locum a. tempus, deligere locum, destinare diem, dicere certam diem, indicare in certam diem, ponere tempus Calag [szyk zmienny] (18): GliczKsiąż N3; Sędzia rokkaże łudze łwemu Vrzędowemu/ áby łtronie náznaczył czas (ktery zowá rokiem) łtánąć przed łye náprzećiw komu. GroicPorz pv; A ták Amázá łzedł áby zebrał lud Iudłki/ y zmięłzkał dłużey niżli było czas náznaczo iemu [ultra tempus, quod constituerat ei]. BibRadz 4.Reg 20/5; BielKron 412v; Mącz 412a; czas hnet y mieyłce łzránkom náznaczo. GórnDworz O7; RejPos 328; BiałKaz D3; Calag 582a; SkarŻyw 543; NiemObr 149; GórnRozm K4v; ActReg 49, 154; ALe lepiéy gdy czas náznaczą we człterzy niedźiele po łéymie SarnStat 44, 7, 133; SkarKaz 121a.

»dzień [który, czego], [ile] dni naznaczyć« [w tym: komu (4)] = praestituere a. prodere diem Mącz; diem constituere a. praescribere Modrz; diem assignare JanStat [szyk zmienny] (11:1): Mącz 92d, 413d; ModrzBaz 116v [3 r.]; StryjKron 140; á Fliśi łkoro żyto poczną ładować máią bydź/ y łtrawę im iuż dáć/ á dzień náznaczyć namniey trzeći przed tym. GostGosp 92; była tá wftáwá/ [...] áby włyścý ołtarzá Páńłkiego łudzy/ tych cudownych táiemnic/ po poświęćeniu/ co dzień wczelstnikámi łię sftawáli. [...] A gdy nabożeńłtwo łłábieć poczęło/ trzy dni tylko do roku [...] náznaczyli. LatHar 252, 323; Tákowé rułżenie wczyniwły/ wnet Woźny [...] Sędziému [...] dzień piérwły [...] áby łtánął z Dekrétem álbo łkazániém od niego wczynionym náznaczyć może SarnStat 808, 810; CiekPotr 44.

»naznaczyć godzinę« (1): tákowe miedzy łobą przymierze wczynili/ żeby pewnego dnia s pośzrodku łiebie poły wypráwili náznaczywły godzinę/ á gdzieby łie s łobą łpołem połłowie [...] ziecháli Phil C3.

»miejsce naznaczyć« [w tym: komu, czemu (9), ku czemu (4), czemu [= w jakim celu] (3), dla czego (1), na co (1)] = locum assignare Mącz, Modrz; ostendere locum Vulg; circumscribere a. constituere a. statuere locum Mącz; locum deputare JanStat [szyk zmienny] (21): KrowObr 21; Leop Iob 38/12; [Zygmunt Pierwszy] náznaczył mieyłce z iechánia ich połłom w Poznánium ná S. Michał BielKron 421v, 12v; circumscribere aliquem locum habitanti, Náznaczyć komu mieyłce budowánia. Mącz 374d, 392c, 412b, d; GórnDworz O7; ModrzBaz 103v, 126v; KochPs 97; SkarŻyw 511; NiemObr 25

[2 r.]; tedy my mamy za oznajmieniem pana Podkárbięgo inżę mieyfce dla odbierania piędęzy náznaczyć. *SarnStat* 365, 36, 301, 864, 951, 1041.

praw. »rok naznaczyć« [w tymi komu (6)] = *naznaczyć termin rozprawy sądowej; assignare a. praefigere terminum JanStat* [szyk zmienny] (11): *GroicPorz* t2; pozowiez go [złoczyńcę]: náznaczy mu Sędzia rok [dantur ei dies a iudice]/ odkłádaię iy dla wiela przyczyn/ á za długi czás nieładzą. *ModrzBaz* 84v; *GórnRozm* F4v; *SarnStat* 463, 513, 514, 535, 575 (3).

Szeregi: »dać, (i) naznaczyć« = *conferre et assignare JanStat* [szyk 4:1] (5): Tedy Iozef oycu y bráciey fwoiey náznaczył y dał miefzkánie [*habitare fecit ... et dedit eis possessionem*] w Rámeles *BibRadz Gen* 47/11; dla tego y z téy przyczyny żadnému Książęciu [...] żadného/ Zamku/ twiárdze/ [...] ku rządzeniu do czáfu álbo ná wieczność nie damy/ nie náznaczymy [*dabimus, assignabimus JanPrzyw* 14]/ áni żadnym fpořobem nie będziem konferować *SarnStat* 891, 36, 1028, 1089.

»(nie) naznaczyć i (ani) konferować« = *assignare aut conferre JanPrzyw* (2): *SarnStat* 891; A nie tylko ludziom Rycerřkim przednieyfzym/ trzebáby *condigna praemia* náznaczyć y konferować: ále y młódřym *VotSzl* C2.

»naznaczyć i omianować« (1): winni będą Opáci pewny poczet řzlácheckich dzieći [...] ludziom godnym náuk wyzwolonych vczyć dać: wedle tego/ iáko káždému Opátowi Księza Bifkupi onych mieyfc náznaczą y omiánuią. *SarnStat* 201.

»postanowić (a. ustawić) i naznaczyć« = *constituere et determinare, eonstituere et designare JanStat* [szyk 3:1]: Obrok mu też pořtánowił y náznaczył [*constituit*] bez przeřtánia a wřtáwiczny ktory mu dawano od Krolá ná káždy dzień *Leop* 4.Reg 25/30; *SarnStat* 1227, 1235, 1236.

»rozkazać a naznaczyć« (1): TEdy [...] Holofernes [...] rořkazał á náznaczył [*et constituit qui daretur*] co iey miano dáwać z iego řtołu. *Leop Judith* 12/1.

W przen (3) : pátrzay gdzýe mu dał złozenie/ á gdzýe mu náznaczył pokoy iego/ [...] iž go pořádził w przybytkoch Abráámowych *RejPos* 162v; áby iufz dom y gniazdo náznaczył ná dánie onego obiecánego zbáwiciela řwiátá *Skarřyw* [282], 260.

Przen [co] (1) : KRolewno lutnie złotéy/ [...] Ty řámá powiędz/ á krés náznacž/ póki mamy Płákác *KochPieř* 39.

a. *Kazać, zalecić, postulować* [w tym: komu (23)] (25) : *BielKron* 238; *GórnDworz* D2v, Ff8v; rozeřlą řifty do wřzyřtkich kráin Vrřędnikow áby byli pogotowiu z ludem ták wielkim iáko im náznaczą *BielSpr* 51v; A tak kiedy Staw buduieřz/ wřzyřtkich rzeczy tych pilnuy iákomći tu náznaczył *Strum* F; *ActReg* 110; á kędy dworu niemářz we wři/ tedy do Włodárzá [gnac]/ álbo kędy w niebytności Páńřkiew Vrřędnik náznaczy. *GostGosp* 108.

naznaczyć co (14): á iáko pan Kriřki dworzáninowi profeřsią náznaczył rycerřkie rzemieřřo/ ták ia dworney pániey tho napřzód zleczam/ áby byřlá ludzká *GórnDworz* V8v, B2v, I4v, M3v, N3, V6 (11); řámemu Cefarřzowi bořemi nogámi z Rzymu řřz do [...] Gárganu gory chodzenia náznaczył *Skarřyw* 573; *GostCast* 50. Cf *naznac co do czego*.

naznaczyć co do czego [= *aby zrobił*] (1): iž te rzeczy ktoreš w. m. pánu do czynienia náznaczył/ nie mogę ináčzey rzec/ iedno že řá wielkie á wářne *GórnDworz* Ii4v.

cum inf (3): Tu Moizelz [...] nąznaczył dwie rzeczy człowieku napotrzebnieyŹe wiedzyeć w pirwlych kfięgach Źwoich Genefis/ to iefł/ pirwly grzech y pirwly łąłkę. *BielKron* 4; *GórnDworz* H4, X4.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Wípomnię też tu y to/ Źem nie nąznaczył Dworzáninowi/ áby málować vmiál *GórnDworz* B2v.

W charakterystycznych połączeniach: co się [komu] naznaczyło (4); *jako ([kto]) naznaczył* (*naznaczono itp.*) (6).

b. Przeznaczyć komuś jakiś los lub jakąś rolę (o Bogu lub przeznaczeniu) (39) : Forsan ita dii fata ordinaverunt, Podobno pan Bóg ták nąznaczył [!] *Mącz* 268b; áczkolwiek Syn człowieczy idzie/ ták iáko nąznaczono *LatHar* 717.

naznaczyć kogo (19): A ktore on przedthym nąznaczył/ tych też wezwał/ á ktorých wezwał/ ty też vŹpráwiedliwił/ á ktore vŹpráwiedliwił/ ty też y vwielbił. *BibRadz Rom* 8/30, 1.*Cor* 4/9; *RejPos* [254]; *MycPrz* II B[3]; *CzechEp* 19, 130, 274; *NiemObr* 108; Bo mniemam iż Bog nas oŹtátne ApoŹtoły nąznaczył/ iákoby ná Źmierć fkazáne. *WujNT* 1.*Cor* 4/9, *Act* 17/31, s. 505, 625; *SkarKazSej* 689b. *Cf naznaczyć kogo do czego; kogo na co; kogo czym; Ze zdaniem dopełnieniowym.*

naznaczyć kogo do czego (1): kogo iedno P. Bog oŹwiecił/ á do Źywotá wietznego nąznaczył/ iuŹ tu moŹe was Źnádnie poznác. *KrowObr* 99.

naznaczyć kogo na co (1): ktory też Źadzić będzie Źwiát/ przez tego męŹa ktorego iuŹ z dawná ná tho nąznaczył y poŹtánowił *CzechRozm* 9v.

naznaczyć kogo czym [= aby został kim] (1): gdyż on [Bóg] iuŹ káŹdego ták wiernego iáko niewiernego nąznaczyć raczył tákim ftanem y thákim tytułem/ ktore⁸⁰ Źádný minác nie moŹe/ gdy będzie Źwięta wola iego *RejPos* 316.

naznaczyć kogo (2), *co [= osobę lub los przeznaczony]* [*w tym: „co”*] (5) (13): *CzechRozm* 24; poŹłał Źyná Źwego miłego/ przez ktorego wypełniwly to co był nąznaczył/ przez drugie Źwiádki [...] náukę prorocká obiaŹniał *NiemObr* 35. *Cf naznaczyć komu; Przysłowie; Zwrot.*

naznaczyć komu [*w tym: kogo, co*] (11) (13): *RejJóz Lv*; [*Dzieweczka*] Tá niechay będzie którąŹ ty nąznaczył Źludze twemu Izáákowi *BibRadz Gen* 24/14; y IudaŹzowi zdrayey biádá/ chociaŹ Źyn człowieczy ná Źmierć idzie iáko mu nąznaczono. *CzechEp* 62; OpátrnoŹć BoŹa ták Źyczliwá bylá/ Ze mu dwa Throny Źlawne nąznaczyłá W ták młodym wieku *GrochKal* 4; O mój kléynoćie drogi/ [...] TyŹ był ozdobá domu/ [...] ktory iuŹ zginął/ ty oŹtátne giniełz/ Tego coć nąznaczono / iuŹ widzę nie miniełz. *GórnTroas* 52; *LatHar* 51; zá tym iŹdz mu z tąd kazano, Ná mieyŹce támtó, gdzie mu nąznaczono. *KlonKr* D3v; *SzarzRyt Cv, C3v, D3. Cf Zwrot.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [*zawsze: kogo; aby*] (3): *BibRadz Rom* 8/29; *CzechRozm* 214v; Tákci mowiá wlyŹyŹy Kátholicy káznodzieie ChreŹŹijánŹkim ludziom: Acz was Pan Bog przeŹyrrzał y nąznaczył ábyŹcie byli zbáwieni: wlykŹe was Źadná miárá ná to nie przymuŹza *WujNT* 505.

Przysłowie: RejJóz Lv; Co Bog nąznaczy, minác to nie moŹe *KlonKr* B; *PaxLiz* D3v.

Zwrot: »naznaczyć czas, ilekolwiek wieku« [*w tym: komu* (3)] [*szyk zmienny*] (3:1): *Exiguum nobis vitae curriculum natura circumscipit, Krótki nam czás Źiwotá nátura przirodzenie nąznaczyło. Mącz*

374d, 19b; *NiemObr* 162; BY bóg dużę zá dużę chciał od nas przyjmować/ [...] Ile mi kolwiek wieku nąznączo w niebie/ Dála bych była wżytko/ mężu mój/ dla ciebie. *KochFr* 70.

Szeregi: »postanowić i nasnaczyć« (2): Wierzę iż był zábity/ iż to iuż ták Bog v fiebie łamego [...] poštánowić y nąznączyć raczył. *CzechRozm* 24, 9v.

»przej(ź)rzeć (obrać) i naznaczyć« (3): Iuż ci go Pan Bog przeyrzał y nąznączył/ y prozne fwyry nálze po biełiádách *MycPrz* II B[3]; A to zaś wczynił wedle onego łwoiego poštánowienia przedwiecznego: wedle ktorego łam w łobie z nieprzebranych bogactw dobroci/ łálki y miłofierdzia łwoiego/ nas przeyrzał/ obrał y nąznączył: ábyłmy byli łwiętymi y nienágánionymi przed nim? *CzechRozm* 214v; *WujNT* 505.

Przen [kogo] (1) : a zatym, ktorego łmierz ł sobie z nas naznaczy, niechaj umrze *KochMon* 22.

c. *Mianować, powołać na urząd, stanowisko; wybrać do spełnienia jakiejś funkcji* [w tym: kogo (62), co (żywotne) (1) = tego, kto ma zostać kimś lub zrobić coś] (35) : *BielKron* 176v; *GórnRozm* K4; A Potym nąznączył Pan y drugich łiedmidziesiát y dwu: y rozełła ie po dwu przed łobą do káždego miálta *WujNT Luc* 10/1, s. 236; nąznączyłłmy niktóre z Rad nálznych/ którzy pilnie obaczyć máią łpofób cěl *SarnStat* 397; y Komendorów przereczonych z Piłárzmi niżej napiłánemi nąznączyłem dla wiary y łwiádectwá wżyłtkich y koždéy zołobná rzeczy *SarnStat* 1108, 1124.

naznaczyć do czego [= do spełnienia czego] (1): Kmieci dwu nąznączyć do oddawania poborow. *GostGosp* 42.

naznaczyć komu (10): którego áłbo ktorą My/ áłbo nazacnieylza Páni Królowa Mátká ich á Zoná nálza namillza iem nąznączyłmy/ áłbo nąznączył/ onego áłbo onę niech máią zá dziedzicá *SarnStat* 882. Cf *naznaczyć komu co; kogo komu; kogo kogo komu*.

naznaczyć k(u) czemu [= do spełnienia czego] (3): tedy przed Námi/ áłbo ofobnym Kommiłsarzem nálzłym/ którego ktemu naznaczyłmy/ będą powinni odpowiedáć *SarnStat* 957, 350, 892.

naznaczyć komu co [= funkcję] (3): *SkarŻyw* 596 marg; *StryjKron* 6; y Czapka Cardinalska iuż go minela. ktorą mu było naznaczo *ActReg* 69.

naznaczyć kogo [= kim] (16): *NiemObr* 58; A my nąznączyłwży Kommiłsarze nálze/ którzy czynić máią gránice/ ich łádów żadnémi lífty zábrániáiącemi nie mamy przekázowáć *SarnStat* 841, 235 [2 r.], 839 [2 r.], 934 [2 r.]. Cf *naznaczyć kogo do czego; kogo komu; kogo kogo komu; kogo na co; »naznaczyć krola«, »namiastka naznaczyć«*.

naznaczyć kogo do czego [= do spełnienia czego] (1): NAznączyłłmy Kommiłsarze nálze [...] do rozgrániczenia Wołyniá od Woiewódtw/ Rułkiégo/ Podolłkiégo/ y Bełzkiégo. *SarnStat* 1196.

naznaczyć kogo komu (3): nąznączyć Włodarzowi drugiego podłtáwká/ áby tego dogłdał *GostGosp* 108. Cf *»naznaczc krola«, »namiastka naznaczyć«*.

naznaczyć kogo [= kim] *kogo komu* (2): nąznączył im Opiekuná Micháłá Glińłkiego *BielKron* 430; *NiemObr* 28.

naznaczyć kogo na co [= do spełnienia czego] (1): NA rozgrániczenie Woiewódtwá Podłálłkiégo z Woiewódtwem Brzélłkim/ *parem numerum* z oboygá narodu Kommiłsarzów *ex nunc* nąznączyć mamy *SarnStat* 1029.

naznaczyć na co [= *do spełnienia czego*] (2): Náznačzył Pan Befeleeelá y Ooolijábá na budowanie Przybytku y innych rzeczy ktore rofkazał *Leop Ex 31 arg; SarnStat 1046*.

naznaczyć na co [= *aby objąć urząd*] (14): á ielczče go był zá żywotá Iulius náznáczęł ná Celárstwo *BielKron 131v*; á po śmierci íwey náznáczęł íyná ítárízego twego ná Monárchią zupełną Polfką *BielKron 357v, 141, 148v, 152, 301v, 428v, 430; RejPos [290]v; ModrzBaz 43v; StryjKron 280, 345, 427, 462*.

naznaczyć za kogo (3): á thám Máryą náznáczęłi zá dziedziczkę krolełtwá *BielKron 238*. Cf *naznaczyć za kogo komu*; »za pana naznaczyć«.

naznaczyć za kogo komu (1): IEzu/ ktorys świętego Iozephá/ zá oblubieńcá/ y czyłstości wieczney ítrožá/ y opiekuná/ máłce twey Máryey/ náznáczęł raczył. *LatHar 548*.

naznaczyć kim (5): iż on íełt ktorego Bog náznáczęł íędzią żywych y vmárłych. *WujNT Act 10/42*. Cf *naznaczyć kim czym*; »naznaczyć krolem«, »panem naznaczyć«.

naznaczyć kim czym [= *robiąc znak czym*] (1): Przyízedłzy Házáhelá/ wnetže gdy obaczyłz/ Izráełłkim go krolem/ oleiem náznáczęłz [*unges Hazael regem Vulg 3.Reg 19/13*]. *HistHel C4*.

cum inf (4): Oto [...] pozwał go á náznáczęł go być ízáfárzem Bołkich táiemnic íwoich á krolełtwá íwoiego íwiętego *RejPos [290]*; *StryjKron 692*; y naznaczeł Maciejowskie⁸⁰ Biskupa Łuckiego iachac do Maximiliana *ActReg 59; KmitaPsal Av*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby] (2): Zažec nie thy íełt ktorys zołtał ze czterzech źwierząt/ ktore^m był náznáczęł áby krołowáli [*quae faceram regnare*] ná íwiecie moim *Leop 4.Esdr 11/39; StryjKron 345*.

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć dygnitarze (6), *kardynały, komendory, kommissarze* (5), *opiekuna* (2), *patryjarchy, rewizory, stroža, urzędniiki* (6); *naznaczyć [komu] urząd; naznaczyć do oddawania [czego], do rozgraniczenia; naznaczyć na budowanie, na cesarstwo* (4), *na konsulatstwo, na krolestwo* (2), *na księstwo* (2), *na monarchię* (3), *na oznaczenie [czego], na państwo* (2); *naznaczyć za dziedziczkę; naznaczyć sędzią; naznaczyć być szafarzem, być wielkim księdzem; naznaczyć po śmierci (sw(oj)ej)* (5), *za żywota (swego)* (7).

Zwroty: »naznaczyć królem, krola« [w tym: *komu* (1)] = *designare regem PolAnt (2:1): BudBib 2.Mach 9/25; HistHel C4; Náznačzyłem ia królá iuž ludowi memu. KochPs 133*.

»naznaczyć na sw(oj)e (a. to) miejsce« = *in locum suum deputare JanStat [szyk zmienny] (14): Náznačzywłzy íyná Ludwigá ná íwe mieyłce/ vmárł w Akwiłgranie BielKron 170, 102v, 140, 170v, 178v, 228v (9); SkarŻyw 231; SarnStat 57, 129, 302; SkarKazSej 687a*.

»[komu] namiastka naznaczyć« (1): Pan Moizełłfowi y ímierć opowiedzał [!]/ y námiáłtká [!] náznáczęł. *Leop Num 27 arg*.

»panem, za pana naznaczyć« [szyk zmienny] (2:1): *KmitaPsal Av; Sina iego mlodziujchnego Lelka z Matka iego naznatzono za Pana PaprUp B3, C2v*.

»po sobie naznaczyć« [szyk zmienny] (4): *BielKron 141, 178v; Kazimierz Sin iego/ ten bel niezoltawil pomtomka mełkiei plci Ale połobie neznatzel [!] Lodwika Wegierłkiego Krola PaprUp B3v; SkarKazSej 687a*.

Szeregi: »dać i naznaczyć« (1): A ielliby którykolwiek z tych wysłznych námięionych do przekładania tego z przyczyny fłuźnéy bydź niemógł/ tedy nam będzie wolno innego ná to mieyfce dać y náznaczyć. *SarnStat* 57.

»obrać a naznaczyć« (1): Pan go obrał/ á Pánem náznaczył zacznemu Kroleŧtwu być Sármatom/ nieopuźczonemu. *KmitaPsal* Av.

»naznaczyć i potwierdzić« (1): Kázimierz [...] ná Kroleŧtwo Polŧkie Ludowiká Sieftrzeńcá fwoiego [...] Krolewicá Węgierŧkiego imo dwu inŧzych Brátow náznaczył/ y potwierdził zá przyzwolenim Pánów Polŧkich. *StryjKron* 427.

»ustawić i naznaczyć« (2): A Iefli w náznáczonym czáŧie nam która wieś tákowych pieniędzy zániedba záplácić/ tedy ten/ którego ku wybiéraniu tákowego podatku vftáwiemy y náznáczemy [quem duxerimus deputandum *JanPrzyw* 16]/ w teyże wŧi iedného wołu [...] wźiąć będzie miał zupełná moc. *SarnStat* 350 [*idem*] 892.

»zalecić i naznaczyć« (1): á potym Syná Germontá Xiążę Zmodźkie zá żywotá fwego/ ná Xięŧtwo Wielkie Litewŧkie Pánom y Boiárom zálecił y náznaczył/ áby go ŧobie zá Páná wczás wybrali. *StryjKron* 345.

W przen (2) : Przy wtorym powołaniu także mu páŧterŧtwo nawyźŧze náznaczył. *SkarŻyw* 596 *marg*; á Chrŧŧus pan náznaczył owcom fwym páŧtyrzá iednego przednieyŧzego Piotrá. *NiemObr* 28.

Przen [kogo (= kim) komu] (1) : Anielŧka y náŧzá Cefarzowa [...] cudem onym/ náznaczyłá ŧługę wielkiego/ Pánu Bogu [tj. *uzdrowiła dziecko, z którego wyrósł ŧługa boży*]. *SkarŻyw* 352.

α. *Wybrać kogoś z grona osób pełniących jakąś funkcję do spełnienia określonych zadań w ramach tejże funkcji* (10) :

naznaczyć komu (4): OBięcuiemy téż náznaczyć przerzeczoným Studentóm Bánkiérzá [...] / który będzie miał doŧtátek pieniędzy ku pożyczaniu im ná zaŧtáwy *SarnStat* 205; tedy ŧąd támże ŧiedzący z wrzędu fwego temu proŧzącému Prokuratorá godného powinien náznaczyć. *SarnStat* 569, 912; *VotSzl* Cv.

naznaczyć na co [= do spełnienia funkcji] (5): obiecuiemy/ iż do ŧędzi/ które ná ŧádenie ŧpraw ná Séymie króleŧtwá náznáczymy/ iedného álbo dwu z Rad náŧzych/ álbo Vrzędników Kŧięŧtwá oného przydamy *SarnStat* 146, 67, 887, 1145, 1184.

naznaczyć na co [= dokąd] (1): Tákże ná Podole y Pokućié/ Kommiffarze náznáczymy *SarnStat* 1196.

W charakterystycznych połączeniach: naznaczyć bankierza, dziesiętnika kommissarze, prokuratora (2), *rotmistrze; na rozgraniczenie [czego] naznaczyć, na sądzenie* (2).

3. *Powiedzieć lub napisać o czymś, podać jakiś ważny szczegół; notare Mącz, JanStat; determinare Mącz* (57) :

naznaczyć co (13): *SeklKat* E; O zacności inych mężów Rzymŧkich/ tákież o ŧpráwie ich będzie niżej/ bo ty rzeczy záŧzły daleko ná piąty wiek/ przeto czás náznáczyć piąty wiek/ w ktorým ŧie ty rzeczy dzyały. *BielKron* 110; Náznáczył theż Dániel Prorok zmartwych wŧtanie ludzkie tymi ŧłowy: w on czás będzie zbáwion twoy lud wizytek *BielKron* 467v, 129, 235, 336v, 449v, 467; *Mącz* 450b; Zdáło ŧie nam tedy zá potrzebná/ te fáŧŧze ktorechmy w niey ná prędcę obáczyć mogli/ náznáczyć:

y co nakrocey/ káždy zofobná prawdą Wiáry Kościoła prawdziwie Powfzechnego zbić y zeprzeć. *WujJud* A6v; *Strum* C4v; ále kazał [*Kazimierz król*] Reyestr ípíác/ y wżyftki zwyczáie pilnie ftaré ná wieki náznaczyć *SarnStat* 370. *Cf naznaczyć co dla czego*.

naznaczyć co dla czego [= *w jakim celu*] (1): Zdáło mi fię zá fufzną/ to co od oycow íeft nam podano ná tym mieyfcu náznaczyć/ dla wpráwienia ábo náuki tych/ ktorzy poczátki wiáry przyimuią *CzechEp* 132.

naznaczyć przez co (1): Pláłem iuż poftroonych Ludzi ípráwy Rycerfkie/ dawnych y írzednich cżałow/ rzecz przychodzi do tego áby też co byó náznáczono przes píanie potomkom názym/ ktorym ípofohem y obyczáiem náfze ípráwy Rycerfkie záchowáne bywáią *BielSpr* 60v.

naznaczyć o kim, o czym (2): ktorego to cżału byó trudno to wiedzieć/ [...] wżákże poftrooni Híftorykowie nieco náznáczyli otym *BielKron* 337, 336v.

naznaczyć w czym (1): Aczkolwiek wlifcziech Oldownych Xiążeczia Pruskiego íeft naznaczone, íż takove odezvy od Xiążeczia Pruskiego Commiszarze zobv ítron zlozeni [...] mieli vznavacz. *ComCrac* 14.

cum A cum inf (1): bo nas dawniey náznáczyli híftorykowie ftárzy/ tu być níż Czechowie nápiáli. *BielKron* 336v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [zaimek pytajny (5), *íż* (1)] (6): *ComCrac* 14; A íáko Rzym záložon od potomkow íego/ krotko náznáczę. *BielKron* 98v, 230v; *BielSpr* 60v; *WujNT* 509; náfz dom/ który był Szczepaná Páncérzá/ y który Herzdof miefczánin niegdy Krákowfki miał/ ná Vlicy S. Anny/ íáko w íobie íeft w ízérz y w dłuż náznáczylímy *SarnStat* 205.

Z przytoczeniem informacji (1): Ktorego cżału Lech w ty kráiny nád Wiífę z hordámi íwemi przycíágnął [...]/ w thym íie niemogá zgodzić Kronikarze náfzy z Czeífkimi/ thylko Híftorykowie íthárzy náznáczyli/ cżału Mauriciulá y Fokálsá Cefárzow Greckich pánowánia. *BielKron* 336.

Fraza »jako(m), ktore(m) pierwej (*a. przedtym, a. bliżej*) naznaczył; jako się tu naznaczyło« [*jako zdanie wtrącone*]: (5;2;1): *SeklKat* L3v; Przyplýnęlímy napierwey do wyípy Medery [...]. Potym do wyípow Kanáryífkich/ ktorem też bliżej náznáczył. *BielKron* 449v, 205, 205v, 206v, 235; Ía nie náyduię lepfzého odważenia íiémie y wody íedno tymi Ínftrumenty/ kthórém píerwey náznáczył. *Strum* C4v; Tego słowá, pieczętowáných, Graeckie kíęgi nie máią tylko ná przodku á ná oítátku: íáko fię tu náznáczyło. *WujNT* 854 *marg*.

Zwroty: »krotko, nakrotce naznaczyć« (3;1): Pylíma otim pełno íeft ftarego y nowego zakonu/ aleby dłuogo byó wžíftko okazowác/ ale nakrotce niektore miefcza naznaczeń/ atam íobie otim ízerzey czítay. *SeklKat* E; *BielKron* 98v, 129; *BielSpr* 57v.

»naznaczyć [kogo] znakiem« (1): Nie mieli też dżiedzicznego królestwá/ áni íynowie ich ná nie wftępowáli: íedno kogo náznáczył Pan BOg znákiem fwoim íákim [*tj. dáł znak, że ten mu być sędzią*]. *SkarKazSej* 689b.

Szereg: »naznaczyć i opowiedzieć« (1): thedy íyn Tomas y s Panęm Barthlomieiem Bothlmanęm [...] Cyrograffy moie na tym mieífczu naydá gdzie ym ya naznaczeń y opowiem. *ZapKościar* 1587/71.

a. *Wskazać, wymienić, zwłaszcza miejsce w tekście; adnotare Mącz* (13) :

naznaczyć co (10): Przetzytay łobie [...] wálze włafne Cánony/ ktore łą o thym nápiłane/ włzákem náznátzył mieyłcá. *KrowObr* 231, 159; Náznátzyli czás tych trzech bráćiey przyść do Rułkich kráin/ láth od łtworzenia łwiátá 6370. *BielKron* 427v; *Mącz* 342b; *WujJud* 3v; Tož naydziełz ná wielu inłzych mieyłcách/ z ktorychci oto kilka náznátczę ábył łam w nie weyźrzał [...]/ iáko 1.Moy: 26. y4. A 28. *CzechRozm* 134, 3v, 119; *CzechEp* 160; *SarnStat* 781 *margin*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): Zeznawa yłz themv tho zidowy oznaymył yako rzeczi thech dołtall y naznaczill gdzye. *LibMal* 1551/159; że Synod zlecił/ ábychmy wten przekład pilnie wezrzeli/ á coby łię ku poprawieniu godnego być zdało/ żebychmy náznátzyli. *BudBib* b.

Fraza: »jakom naznaczył [w czym]« [*jako zdanie wtrącone*] (1): Ale pewnieyłze łwiádectwo łłowá Božego/ iákom ia náznátzył w nowym Tełtámenie Polłkim Džieie 8. *CzechEp* 156.

Szereg: »namienić abo naznaczyć« (1): Piłmá o tym iełt bárzo wiele [...]: włzákże łie ia nim długo bawić niechcę: doyć będzie/ gdyć iedno y drugie przypomnię: á inłze tylko namienię/ ábo náznátczę/ iáko to: Słuchay Izráelu/ Pan Bog náłz Pan iełt iedyny. 5. Moyže. 6. v 4. y 32. v 39. *CzechRozm* 3v.

b. Przepowiedzieć (6) :

naznaczyć kogo, co (5): *BielKron* 127; A wiełczek co náznátzył tego łie nie boi. *GórnTroas* 44. *Cf Zwroty*.

naznaczyć w czym (2): Dał Pan Bog tego krolá ná łwiece [...]/ ktorego Dániel Prorok przed tym náznátzył w łwiętyym piłmie w połtáci Kozłowej/ á Dáriułá Skopowey. *BielKron* 127, 128v.

cum A cum inf (2): Czwartę źwirzę známioiue Monárchią Rzymłką/ nád Rzymłkie iełzće pod zákryćim náznátzył powitác drugie krolełtwo okrutnołci pełne *BielKron* 10; A łtąd Dániel náznátzył w łwiętyym piłmie Antykryłtá łpołobem Antyochowym przyść *BielKron* 128v.

Zwroty: »czas [czego] naznaczyć« (1): gdy mu [*Barakowi*] Deborá/ ktora w tymże obozie byłá/ czás y dzień łtoczenia bitwy náznátzyłá/ mowiác: Tego dnia/ podác ma Pan Bog Zyzáre w moc twoię *SkarŻyw* 559.

»dzień [czego] naznaczyć« (2): *SkarŻyw* 559; Gdy mu [*Mojżeszowi*] Pan Bog dzień łmierci iego náznátzył/ prołł P. Boga mowiác *SkarKazSej* 678a.

c. Przypisać coś komuś, wyrazić sąd, że coś jest czyjeś [co komu] (1) : (*margin*) Kredo od Apołtołow mamy. (-) Ma dwánałcie ártykułow [...] według łicžby dwunałtu Apołtołow. Rozmáicie ie Apołtołom ł. przypiluią: á niektorzy náznátzyli pierwłzy ártykuł Piotrowi ł. drugi Iędrzeiowi *LatHar* 9.

d. Zanotować w skrócie, zapisać coś dla pamięci; excipere ad calamum, praenotare Mącz (3) : Id quae praenotarat, To co był przed tym náznátził. *Mącz* 250d, 35d.

[*naznaczyć w czym*: ktorą [*suknię*] rozkazał opiekunom przedác i ręką to swą w ksiąźkach kamiennych naznaczył *InwMieszcz* 1567 nr 134.]

Szereg: »naterminować a naznaczyć« (1): Adversaria, Prothocol vulgo dicitur. Xiąłzki álbo Liłtek/ w który pętko naterminowác á náznátzić može á z niego zás tak yáko łie godži przepilác. *Mącz* 3d.

e. Przedstawić w postaci wizualnej (3) : ná ten czás ták łie łpráwowáli [*Turcy*] iákom piłał/ y iáko w tey Figurze práwie náznátczono iełt. Połoženie Obozu Tureckiego. [*tu rysunek*] *BielSpr* 55v.

naznaczyć przez co (2): Gdy lie tedy trafi Okázowanie mieć [...] nálezey bráćiey/ przewodzić ie słykowawłyzy tym obyczáiem ná Koniech/ iáko w tey Figurze przez Litery náznáczono. [tu rycina przedstawiona za pomocą liter „y”] *BielSpr* 71v, 25.

4. Utrwalić coś w pamięci, zapamiętać sobie [co] (2) : gdy poydzie fpác/ náznácz że [nota] łobie miełce gdzie będzie leżał *Leop Ruth* 3/4; Náznáczyć łobie trzeba to mieyłce o duchu świętym *CzechRozm* 14v.

5. Naszkicować, zrobić zarys przyszłej formy czegoś (1) : Ducere primas lineas, Náznázić/ Nácechować. *Mącz* 95d.

6. Wymierzyć [czym co] (1) : Snopy kędy wielkie wiążą/ tám po pułkopy máią młócić ná dzień: á kędy mnieyłze/ tám po kopie iedney: wózakoż łokciem náznáczyć więtyzy y mnieyłzy fnop/ więtyze powrołło. *GostGosp* 158.

7. Przekazać (błędne tłumaczenie dwuznacznego łac. assignare) [kogo] (1) : [ten zamek do rąk] Władysława Biskupa Włodzclawskiego imieniem nálezym máią oddać/ wrócić/ y w rzeczy náznáczyć [et assignare cum effectu *JanStat* 858]. *SarnStat* 1080.

*** *Dubium (w formule czarodziejskiej)* [czego] (1) : Połtrzyenyenye thak zegna, schła, myła panna cziftha í łzwyenthym Iofephem zyola krzczycz, thego zyelya myła panna cziftha naznaczyła *LibMal* 1544/89.

Synonimy: **1.** nacechować, naznamionować; **2.a.** kazać, rozkazać; **c.** mianować, obrać, postanowić, ustawić; **3.** nadmienić, namienić, wskazać, wymienić; **c.** przypisać; **d.** annotować, naterminować, przypisać; **e.** naznamionować, pokazać, ukazać; **5.** nacechować.

Formacje współrdzenne cf ZNACZYĆ.

Cf NAZNACZENIE, NAZNACZONY